Ч. 265 · Неділя 24 падолиста (6 грудня) 1896. Рік VI

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудня.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жаданє і за зложенєм оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Газети Львівскої“.

Передплата у Львові в бюрі дневників Люд. Пльона і в ц. к. Старостах на провінциї:
на цілий рік гр. 2·40
на пів року „ 1·20
на чверть року „ —·60
місячно „ „ —·20
Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:
на цілий рік зр. 5·40
на пів року „ 2·70
на чверть року „ 1·35
місячно „ „ —·45
Поодиноке число 3 кр.

Справи парляментарні.

(Справа конґруи і петиция духовеньства. — Пильне внесене пос. Руса в справі кольпортажі і стемпля від ґазет та календарів).

Пос. Вахнянин поставив на понеділковім засіданю Ради державної (30 падолиста) таке запитанє до предсїдателя комісиї буджетової:

„Звістно загально, що на днях 26 і 27 падолиста тут у Відни відбули ся збори висланників всего католицкого духовеньства австрийского і що на сих зборах рішено одноголосно: завізвати правительство, щоб оно враз з управильненєм плати урядників державних управильнило і побори духовеньства католицкого. Позаяк і ми (клюб рускій) сю справу — сказав пос. Вахнянин — уважаємо наглою і в пересьвідченю, що так вис. Палата як і правительство бажають реґуляциї конґруи, то позваляю собі запитати вп. предсїдателя комісиї буджетової: о скілько справа реґуляциї конґруи є підготовлена в буджетовій комісиї і чи взагалї є можливим ту справу як найскорше успішно полагодити?“.

Предсїдатель комісиї буджетової, пос. Бер, відповів на се питанє на слїдуючім засіданю (1 грудня): „На поставлене до мене на вчерашнім засіданю питанє в справі конґруи маю честь відповісти, що я просив дотичного референта, посла Фукса, що-б він свій реферат виготовив; що надіюсь ще сего тиждня скликати нарочно на те засіданє буджетової комісиї і що слїдуючого тиждня сеся справа буде могла бути предложена повній Палатї“.

Так отже є надія, що закон конґруальний буде ухвалений ще сего року враз з законом о підвисшцї плат урядників державних. Однакож виконанє сих законів не може наступити скорше, аж поки правительство не найде покритя, а то з підвисшеного податку конзумцийного від пива і горілки та з податку біржевого. Податок конзумцийний звязаний однакож тїсно з угодою угорскою. Правительство наше не може піднести сего податку не порозумівшись з правительством залитавским. Угода же угорска вийде допевра на порядок дневний нової Ради, вибраної імовірно в марти слїдуючого року а вібраної в цьвітни. Єсли удасть ся угоду перевести до кінця мая, то рівночасно могла би нова Рада ухвалити і оба податки консумцийні і найти відповідне покрите на підвишку плат урядникив і духовеньства. Але на всякий случай годі надїятись виконаня всїх тих законів скорше перед 1 сїчня 1898 р.

На нинїшнім засіданю поставив пос. Левицкий резолюцию, зазиваючу правительство до того, щоби оно предложило також закон о реґуляциї плати профессорів на лїцеях теольоґічних. Після сеї резолюциї мали би згадані професори одержати плату і ранґу професорів шкіл середних.

На засіданю Палати послів дня 4 с. м. внесено заповідженну на вічу сьвященників у Відни петицию духовеньства католицкого з цілої Австриї в справі поліпшеня конґруи.

Вчера прийшло під дискусию також внесене пос. Руса поставлене на засіданю з дня 3 с. м., в котрім той посол домагав ся, щоби Палата поручила комісиї буджетовій, аби та до вісьмох днів зложила Палатї справоздане о предложених внескодателями проектах законів в справі внесеня заказу кольпортованя ґазет і в справі внесеня стемпля від ґазет і календарів. — Пос. Рус мотивуючи своє внесене доказував, що свобідної кольпортажі вимагає інтерес пятої куриї виборчої, бо инакше аґітация буде неможлива. Що-до стемпля від ґазет, то нема єго в ніякій цивілїзованій державі. Коли правительство знесе єго, то відшкодує собі доходи з него на податку доходовім з ґазет, друкарень і фабрик паперу, котрі більше розвинуть ся. — В дискусиї забрав голос і міністер справедливости др. Гляйспах та сказав насамперед, що форму пильности при сїм внесеню уважає за нещасливу. Справа кольпортажі єсть основною справою істнуючого тепер закона прасового. Не можна би конфіскувати ніяких брошур і ґазет, і заказ дальшого розширюваня їх став би ся безпредметовим. Також обєктивне поступованє було би неможливим. Наслїдком того не було би ніякого нагляду над прасою. Замість знесених постанов, треба би завести щось иншого, а то пусте місце не дасть ся до 8 днів чимсь заповнити. Міністер вказав на то, що у Франциї, як до обставин, карають кольпортерів навіть дуже остро. Правительство возьме охотно участь в роботах комісиї. На сїм перервано дебату і відложено єї до нині.

---

3)

НА АМУР.

(З російского — Б. Познаньского).

(Дальше)

Так чи инакше, але старий Дробот в понедїлок рано вибрав ся на слободу, щоби внести жалобу на Дмитра у волостного старшини, не гадаючи з тою справою удавати ся до висших властий. Найвисша кара, о якій він гадав, мала містити ся в присудї Дмитра на різки. Він вже роздумував о тім, як при видї принесених різок Дмитро покорить ся, як він і єго отець стануть благати прощеня, як старий Толочок буде єго частувати і як вкінци они — отець і син — стануть годити ся на вінчанє Дмитра з німою. При тім не без злоби старий вже наперед тїшив ся тим, як він не від разу помирить ся, а буде отягати ся, посьміє ся над ними, примусить їх на колїнах поклонами випросити у него прощенє (о дочцї в тім случаю не гадав) — він, так сказати, любував ся тим чувством наперед за двох.

Але чоловік гадає, а Бог править. Всї ті мрії щезли, коли наткнули ся в дїйстности хоч і не на Бога, то на чужу правилам сїльского житя поліцийну власть в особі урядника, що глядів на справи не очима старога Дробота, а після приписів і правил всяких параґрафів закона.

Старий Дробот не застав старшини в слободї. Він ще з вечера поїхав до міста, а що старому треба було перед ким небудь вилити накипівше чувство обиди, то він побачивши в канцелярії волостної управи жандарма Полушкина, став єму подрібно розповідати справу, при чім очевидно, як кождий що приходить з жалобою, не жалував красок в представленю страшности самого проступку. Він мимохіть прибільшував і представив саму пригоду майже так, як представляли єї собі всї наші хуторяни.

І з оповіданя старого Дробота выходило, ще Дмитро наміряв убити німу, що він напав на неї, побив, покровавив і вкінци обрабував, та що лише завдяки надбігшим жінкам єго дочка остала в живих.

Жандарм Полушкин, що привик до таких пригод, слухав байдужно оповіданя старого і уникаючи непотрібної роботи, навіть не думав тої справи розслїджувати, коли нараз роздав ся дзвінок і сидячий коло вікна писарчук сказав, що приїхав слїдчий судия.

Полушкин зразу отрепенув ся і в єго голові промайнула гадка о тім, що ось приїхавший судия зажадає зараз єго услуг, велить єму стояти перед собою, або гнати на коны до якого небудь хутора. Уявивши собі всьо то, жандарм найшов зараз нагоду позбути ся тих клопотів: коли судия війшов у волость і побачивши єго витягненого по войсковому, спитав: „Що нового?“ — то Полушкин відповів рапортуючи:

— Нїчого! Всьо добре. Тілько ось треба зараз їхати в Стїнку розслїдити донесеня о намірении убийстві, яке мало вчера лучитись — і він коротко розповів „своїми словами“ жалобу Дробота, представляючи справу як намір скритоубийства.

— Ну, то їдьте-ж зараз — приказав єму слїдчий судия.

— Слухаю! Зараз їду! — відповів урядник і скоро повернувшись, вийшов з волости та сказав Дроботови, що він зараз приїде на слїдство.

Старий Дробот урадуваний з успіху своєї жалоби і не підозріваючи, що справа прибрала грімку назву „намірене убийство“, пішов до дому, а за годину явив ся до нас на хутір і жандарм для розслїду доносу.

Полушкин при доходженю держав ся вже з гори повзятої гадки, що Дмитро хотів убити німу; сьвідки очевидно могли лиш то потвердити, що почувши крик, они вибігли і побачили розторгану і окровавлену німу, а також і то, що німа показувала вивернену кишеню та що у неї там були гроші, котрі мав взяти Дмитро. Між иншим удало ся жандармови вияснити, що німа ішла з другого хутора, де дістала за роботу 1 рубля і 40 копійок. Як не старав ся Полушкин питанями вияснити намір убийства, нїчого не виходило і він то вповні признавав; але за те з зізнань жінок, що рівночасно толкували жандармови знаки німої, показали ся признаки другого проступку — грабежи.

В наслїдок такого сустїку обставин і після розуміня Полушкина і жінок прийшла перед слїдчого судию справа ограбленя Дмитром Толочком глухонїмої Евдокиї Дроботівної.

Слїдчий судия поглянув на ту справу ще з иншої точки і в цїлім тім нападї, побоях і насильним відобраню гроший — добачив всї при-

Перегляд полїтичний.

На вчерашнім засїданю Палати послів ухвалено закон біржевий в другім читаню. Рада державна буде радити ще до 19 с. м., а відтак настануть різдвяні ферії, по чім Рада державна відрочить ся.

Велику сензацию викликує в Нїмеччинї процес Лекерта з причини сфальшованя царского тоасту у Вроцлаві. Показало ся, що тайна полїция нїмецка дійшла до того, що своїми інтриґами могла не лиш повалити сего або того мінїстра, але й впливати своїми рапортами на цїсаря. Одним з таких впливових був і комісар Тавш. Секретар державний Маршаль зізнав, що через Тавша упали мінїстри Келер і Бронсар. Обжалований Лїцор зізнав, що Тавш переписував ся з амбасадором у Відни ґр. Айленбурґом, і піддавав Лїцови гадки, як писати статиї, щоби повалити Маршаля. Айленбурґ перечить в ґазетах, мов би він стояв в якій небудь звязи з Тавшом. Дальша розправа буде вести ся в понедїлок, а обжалованє буде мабудь розширене і на Тавшого.

Новинки.

Львів дня 5-го грудня 1896.

— **Відзначеня.** Є. В. Цїсар надїлив старосту в Ряшеві, радника Намістництва Федоровича, ордером зелїзної корони III-ої кляси.

— **Іменованя.** Є. В. Цїсар іменував прокуратора державного в Тернополи Конст. Вечержика і радника суду краєвого в Тернополи Григ. Кузьму радниками висшого суду краєвого при висшім судї краєвім у Львові.

— **Перенесеня.** Дирекция почт і телеґрафів перенесла асистентів почтових Юл. Биржиковского з Тлустого до Чорткова і Леоп. Пабля з Чорткова до Тлустого.

— **Зміна властителя.** Село Кудинівцї долїшні, в золочівскім повітї, купив сими днями на власність від попереднього властителя п. Людвика Холодецкого п. Григорий Вартинович з Августівки.

— **З Бобреччини пишуть нам:** На підставі §. 32 статутів товариства взаїмної помочи дяків Архиеп. львівскої, потверджених Вис. ц. к. Намістництвом дня 9-го мая 1890 ч. 31.476, відбудуть ся збори декапальні дяків деканата бобрецкого і членів того товариства дня 10-го грудня 1896 о 3-тій годинї по полудни в Бібрцї в дяківцї, з слїдуючим порядком дневним: 1) Відчитанє протоколу з послїдних зборів, 2) обрахунок каси, 3) внесеня членів. На повисші збори запрошує ся сим Вп. членів товариства з деканата бобрецкого як і тих, котрі не суть членами, а хотїли би до товариства вписати ся. — *Гр. Козюк*, парох в Виспі. (Другі щоденні руські ґазети просить ся о повторенє сего запрошеня).

— **Перерванє поїзду.** На шляху віденьско-варшавскої зелїзницї під Ченстоховою перервав ся товаровий поїзд, що поспішав в напрямі до Варшави. Коли в наслїдок того передну часть поїзду з льокомотивою задержано, відорвані ваґони силою розгону вдарили так нагло на задержаний поїзд, що пять ваґонів з вуглем розбили, а кілька сильно ушкодили і викинули з шин. Зелїзнича прислуга вийшла з тої катастрофи цїло.

— **Обманьство.** Почтовий практикант з Дрогобича, Л., приїхав перед кількома тиждьнями до Кракова, де вимантив від одного легковірного чоловіка 1.000 зр. Пошкодований звернув ся з тою справою письменно до вітця обманця, але той перехопив лист і відповів на него, що всьо буде вскорі полагоджене. І справдї одержав пошкодований за кілька днів з Сяни шість почтових переказів по 500 зр., а в слїд за тим приїхав і Л. та відобравши гроші, заплатив довг, а з рештою гроший утїк, забравши з собою якусь співачку. Показало ся, що перекази були фальшовані і полїция зарядила слїдство за обманцем.

— **Нова зелїзниця.** В перемишляньскім повітї завязала ся спілка, котра старає ся побудувати зелїзницю від стациї Задвіре на Перемишляни до Бережан, взглядно до Рогатина. Сими днями спілка мала під проводом властителя більшої посїлости п. Вибрановского нараду і рішила удати ся до краєвого маршалка і п. Намістника з просьбою о піддержанє єї заходів.

Померли: О. Йосиф Дуркот, парох в Дикові старім коло Олешич, дня 29 го падолиста, в 57-ім роцї житя а 33-ім сьвященьства; — ґраф Дунин Борковский, польский писатель і свого часу визначний член віденьского парляменту, оногди у Львові, в 83-ім роцї житя.

Господарство, промисл, торговля, гіґієна і вихованє.

Добрі ради.

☞ Учіть ся мислити!

— Як мислити? Якась приповідка, не наша каже, що індик мислив і здох. Ну, бо то був индик; видно, що взяв ся не до свого дїла, бо він не сотворений до мисленя. Але чоловік сотворений до мисленя і повинен мислити, бо аж тогди єму біда коли не мислить, аж тогди приходить єму загибок. Чому перший лїпший дурисьвіт їх отуманить? Чому наші люди такі дуже непорадні? Чому они дуже часто самі на осліп лїзуть в нещасте? — Бо не мислять. А мислити, то не така легка річ, як кому здає ся. Мислити не значить думати і думати та нїчого не видумати. Длятого то справедливо каже наша приповідка: „Дурний думкою богатїє“. Пригадайте собі лиш на ту приказку про того цигана, що то казав, що він би робив, як би був цїсарем: їв би саму солину, а спав би на цїлій фірі соломи. Він не мислив, а от лиш так собі думав. Мислити значить розважити собі добре кожду річ, все добре виміркувати, вишукати всему причину і відтак на підставі того виміркувати, які з того можуть бути наслїдки. Хто хоче добре мислити, мусить завсїгди себе самого насамперед спитати: Що? як? Длячого? Що з того буде або може бути? Чи то правда? Коли так зроблю, то що з того вийде? А що буде, як так не зроблю. Мислячому чоловікови при кождій річи, при кождій справі насунуть ся зараз сотки всїляких питань. Коли до такого чоловіка підійде якийсь дурисьвіт і стане его туманити, то він собі зараз подумає: Що ти за один, чоловіче? Чого ти хочеш від мене? А чи то правда, що ти говориш? Чи то може бути? — і тогди він не дасть ся зловити на пусті слова. Мислячий чоловік добре обдумає собі наперед кожду річ, заким возьме ся до дїла, і не буде розумний, як то кажуть, задним умом. Мислячий чоловік вислухає ради, але буде мати і свій розум, бо

знаки чинности, що після кодексу карного називає ся розбоєм і очевидно до того старав ся підобрати і докази. Але справа якось не складалась: лїкар, що оглядав нїму на пятий день по побитю, не найшов нїяких признаків навіть легкого тїлесного ушкодженя; також нїчим не можна було доказати і того, щоби Дмитро знав о часї переходу нїмої і що у неї суть гроші; нїхто не бачив єго коло неї, а він запирав ся перед судиєю так само як перед жандармом навіть того, що був коло нїмої. Взагалї так голосно розтрублена справа зводила ся до того, чим була в дїйстности — звичайним побитєм, при чім пропав нїмій 1 рубель і 40 копійок.

Так повинно було закінчити ся слїдство з Дмитром, але тут на біду замішало ся щось такого, чого закон не предвидїв. Наш слїдчий судия, чоловік слабовитий, злосливий, до того чужинець, що не знав нї місцевого житя нї язика, мав свій спосіб переводженя слїдства і любив з малої річи робити велику. Він жадав від підозріних кавциї, страшив їх, замикав і ріжними способами примушував їх до складаня признань.

Так стало ся і з Дмитром: судия добачив в нїм упір і затвердїлість і не одержавши жаданої кавциї в висотї 500 рублїв, замкнув єго до вязницї, властиво лише длятого, щоби тою дорогою вимусити на нїм признанє. Послїдного очевидно він не достиг а стоячи при своїй первістній гадцї та роздумуючи, що Дмитро „такий молодий і такий затвердїлий“, закінчив слїдство обжалованєм Дмитра о огра-бленє нїмої.

Справа якось не довго тягнула ся і прикінци жовтня прийшло на сесию окружного суду в нашім містї.

В хуторі у нас по першім заворушеню і поговірках, вияснила ся сама пригода з нїмою в правдивім сьвітлї і всї стали жалувати Дмитра, котрого кудись „завдали“.

Між тим в арештї Дмитро не був вже так цїлком чужий тамошному товариству. Єму вже лучило бути в ростовскій тюрмі і з арештантами в часї повороту за шупасом. А вкінци і то товариство, серед якого єму приходилось бути в пристанях і в маґазинах Ростова, мало ріжнило ся від тих, що сидїли в тюрмі, властиво від єї коренного елементу. Одним словом, коли Дмитро й не міг цїлком приложити до себе приповідки: „кому тюрма, а менї горниця“, то на всякий спосіб тюрма не набавила єго страху, як то буває з цїлковитими новиками.

То освоєнє з тюрмою і єї мешканцями зробило, що Дмитро порозумів суть акту обжалованя і всьо, що єму пояснив член суду, віддаючи сей акт що до візваня сьвідків і єго відносин до оборонця.

Порадивши ся з візваним оборонцем, Дмитро просив завізвати нових сьвідків, котрі могли би роз'яснити єго відносини до нїмої, описати єї саму і розповісти о тім, як она, нїма, переслїдувала єго і раз навіть, разом з вітцем, побила. Всього того треба було, на погляд оборонця, щоби відперти дані зібрані слїдчим судиєю.

На суд явив ся Дмитро в арештантскім одїню і з цїлим арештантским вишколенєм. Він і перед судом так як і перед своїм оборонцем заперечував, немов би забрав нїмій гроші, держав ся своїх попередних зізнань, з котрих виходило, що він навіть і не був близько коло нїмої, а то она сама себе подерла і чіпає ся єго не знати за що.

Нїма при судї махаючи руками і мугикаючи показувала, як Дмитро ударив єї по лици і тягнув за волосє, а відтак як він у неї вирвав гроші. Перекладником при нїмій був єї отець. Виходило так, що Дмитро нїму побив, а гроші вирвав вже по побитю, побачивши їх случайно. Але коли сьвідки зізнали, що нїма вже від давна займає ся любовними справами, що Дмитро був вже не перший єї любовник і що вкінци она і єї отець загадали Дмитра переслїдованєм і осоромлюванєм примусити Дмитра до вінчаня з нею — то прокуратор відступив від обжалованя і суд зараз випустив єго на волю. В ночи був вже Дмитро у нас в хуторі.

Але... то вже став инший чоловік. То вже не був наш давний парубок, хоч трохи гордовитий і трохи від ростовскої вандрівки з перекрученою бесїдою, але все таки селянин, хлїбороб, орач, занятий простою сїльскою роботою, беручий участь у всїх напрямах сїльского житя. Тепер він вже став цїлком не той, чужий в селї, сторонив ся від молодежи, відповідав понуро і як би від нехочу на привіти; в очи вітцю нарікав на всї ті господарскі клопоти, без найменшої надїї на поправу биту. Неврожайний рік, коли з ярого поля не прийшло ся взяти навіть посїяного зерна, коли і на лугах замісць 30—50 копиць накосили ледве 5—10, ще більше піддержували в нїм гадку о безхосенности всїх заходів і трудів сїльского господарства. Взагалї житє на селї єму чим раз більше не подобало ся і він найнив ся до роботи на цукроварню.

Але і там не довго прийшло ся робити, бо не вродили бураки; фабрика робила лише пять тиждьнів, почім більшу часть робітників відправлено, особливо посторонних, бо при переварках можна було легко обійти ся своїми постійними робітниками.

Знов Дмитро вернув домів, сторонив від всїх в селї, скучав а на додаток мало не голодував, бо свого хлїба було не богато, та й взагалї нїчого не було: огороднина у нас того року не дозрівши вівяла і засохла. Приходилось жити лише житною мукою, котра також виходила, та ще яким небудь мясом, бо треба було для недостачі паші порізати всю худобу, щоби хоч таким способом не стратити на нїй всього.

Лишили у себе на господарстві лише коня, як конче потрібного. Ним можна було привезти

рада, хоч би й найлїпша, не поможе нїчого, коли не буде розуму до неї. А при мисленю, ось що ще дуже важна річ: треба мислити скоро, бо бувають хвилї в житю, в котрих скоре мислене приносить великий хосен та хоронить часто від нещастя і шкоди. Хто хоче добре научити ся мислити, повинен завсїгди застановляти ся над собою самим і над тим, що робить, а при тім дивити ся на других і на їх роботу, розбирати всяку річ, всяку справу зі всїх боків і у всїм допукувати ся того, що добре, що честне, що красне і пожиточне. Лиш постійна вправа в мисленю робить чоловіка мислячим і надає єму розуму. Хто лиш рідко коли мислить, той буде завсїгди тим, що думкою богатїє.

— Домашний промисл в зимі. Де нарід бідний і жиє лиш з того кусника землї, що єго має, там приходить ся єму в зимі нераз тяжко бідувати, особливо ще коли не можна нїгде знайти зарібку. В таким случаю ще одинока рада шукати зарібку в домашнім промислї. Розуміє ся, що на тім промислї треба знати ся, коли хоче ся мати з него який заробок. Хто з господарів знає ся на якімсь такім промислї, той ще за лїта призбирає собі материял, щоби мав з чого в зимі робити. В декотрих краях, як н. пр. в Чехах, особливо в горах Рудавах, в Зальцбурзї та в Швайцариї, забирає ся зимою цїла родина господаря до якогось домашного промислу; мужчини роблять головну роботу, жінки лекшу, а дїти помагають. Так треба би й нам робити. В тім лиш біда, що наші люди, наші господарі, особливо в деяких сторонах знають ся дуже мало на домашнім промислї. Отже, що робити? Треба єго учити ся. Тепер як-раз пора до того. Де єсть лиш яка нагода научити ся якого промислу, там повинні наші господарі посилати своїх старших хлопців в зимі учити ся. Нераз і старший має нагоду дечому придивити ся, чому-ж не підглядати, чому не придивити ся всему доброе? Можна відтак і самому брати ся до дїла. Тепер вже не ті часи, коли можна було в зимі вигрівати животи на запічках. Треба й в зимі добре працювати, коли хоче ся якось перезимувати та мати легкий передновок.

— Як ратувати замерзлих? На великій студени чоловік (особливо пяний, коли задрімає на возї або на снїгу) заковязне, завмре і виглядає як неживий, хоч ще єсть в нїм дрібка житя; смерть наступає аж по довшім або коротшім часї, коли він не огріє ся. Замерзлого чоловіка можна нераз ще відратувати, лиш не треба єго борзо розгрівати, бо тогди як-раз може смерть наступити; треба щоби він поволеньки відходив. Замерзлого треба брати осторожно і поволи, щоби в нїм чого не зломити і внести до неогрітої хати, до шопи або до холодної комори, розібрати осторожно і обложити снїгом аж по самі уста і ніс, а відтак добре натирати снїгом і брати що раз свіжого, коли один стопить ся. Треба натирати доти, доки аж тїло не стане відходити і доки руки і ноги не стануть вже податливі. Коли-б не було снїгу, то можна єго обложити мокрими веретами. Аж коли тїло стане розгрівати ся, тогди треба снїг відкинути або верети здоймити і натирати на сухо. По тім треба єго добре вкрити і занести до мірно теплої хати, вложити до лїтної води і наконець уживати способів, якими можна би єго привести знову до житя: скоботати легенько в носї пером, і на піднебіню, приложити гірчичного тїста на серце і т. д. Коли-б ще не давав знаку житя, треба покласти єго лицем на землю а праву руку підложити під чоло та потиснути з гори за плечі, відтак обернути на тїй руцї на бік, а опісля знов лицем до землї і так доти качати, доки не дасть знаку житя. Коли ожие, не треба зараз, але аж по хвили дати єму напити ся чогось теплого, але лиш трошки, по якімсь часї знову і так поволи і постепенно приводити єго до сил. Тим способом можна привести до житя чоловіка, що лежав замерзлий і кільканайцять годин. Коли-б замерзли лиш поодинокі части тїла н. пр. ноги або руки, треба так само натирати насамперед снїгом або студеною водою і аж тогди, коли-б чуте в них знов вертало, треба натирати горівкою, камфоровим спіритусом і т. п. Хто відморозить собі руки або уши, нехай не входить зараз до теплої хати і нехай не іде до печи. Взагалї з великої студени не треба відразу входити до великого тепла.

— Бенгальске освітлене. Для наданя більшої величавости якійсь забаві, на аматорских представленях театральних, при виставлюваню живих образів і т. п. уживає ся иногдї штучного освітленя т. зв. бенгальского, котре може кождий зробити собі дома слїдуючим способом: 1. Бездимні бенґальскі сьвічечки: Червоне сьвітло: розтоплює ся 15 частий шеляку, додає ся 72 частий (на вагу) стронціянового нїтрату (азотня нїтрант, Strontiannitrat, azotan strontu) і робить ся з того сьвічечку; зелене сьвітло: 10 частий шеляку і 50 частий баритового нїтрату (азотня бариту, Barim nitrat, azotan barytu); жовте сьвітло: 10 частий шеляку і 40 частий чілїйскої салїтри (азотня соду). — 2) Спірітусове сьвітло бенґальске: Наведені повисше нїтрати (можна купити в аптицї або в якій торговли материялів) розпускає ся в спіритусї, робить ся грубий кніт з бавовни і обсипує ся добре тим самим порошком, а відтак вкладає ся до спіритусу і запалює ся. До білого сьвітла треба ужити мілко потовченого антимону.

— Нові винаходи. Граблї з подвійними зубцями до пересуваня. Франке в Берлинї придумав граблї, котрі дуже добре надають ся до города як до скороджения, так і до робленя рівців під засїв, або й до громадженя сїна. Поперечка в тих граблях єсть подвійна. В горішну єсть вбитий держак і один ряд зубців. Під тою горішною єсть друга поперечка з другим рядком зубців і прорізом на зубцї горішної поперечки. Ту спідну поперечку можна пересувати так, що раз зубцї обох поперечок стоять просто одні за другими і роблять на грядцї лиш по одному рівцеви, як би граблї з одним грядком зубців, то знов можна єї розсунути і тогди єї зубцї стануть межи зубцями горішної, а тогди буде на грядцї тілько рівців, кілько зубців в обох поперечках. До пересуваня служать дві сроби на обох кінцях граблів, котрі суть прикручені до долїшної поперечки, а в горішній можуть посувати ся в маленьких прорізах і прикручують ся до них мутерками, скоро долїшну поперечку наставить ся, як потреба.

— **Здержанє зелїзничого руху.** Ц. к. Дирекция зелїзниць державних оповіщує: По причині замітий снїжних на шляху Берґомет-Межиброди здержано з днем 30 падолиста с. р. рух поїздів аж до відкликаня.

По причині замітий снїжних на льокальній зелїзници Львів-Янів здержано дня 1 грудня рух всїх поїздів правдоподібно на три днї.

Телеґрами.

Букарешт 5 грудня. Новий кабінет представив ся парляментови і заявив, що буде старати ся перевести як найскорше проґраму народно-лїберальної партиї.

Рим 5 грудня. Зачувати, що Анґлїя готова відкупити від Італїї Ерітрею.

Софія 5 грудня. Головною справою в новім собраню буде угода торговельна з Австриєю. Правительство старає ся о то, щоби бувший мінїстер війни Петров став шефом ґенерального штабу.

і буряну і троха шувару, та й вивезти на торг до слободи, або до міста зарізану худобину.

Звичайно на торг они їздили з вітцем разом. Особливо радо їздив Дмитро до міста. Там чув себе свобіднїйшим, не тїснили єго там правила сїльского житя; в містї він радо заходив до гостинницї, де разом з вітцем грїли ся чаєм.

Звичайно в містї они ставали рядом з другими різниками (а в тім роцї всї стали різниками), стараючи ся захопити місце вчаснїйше і тому треба було виїздити з дому вечером, щоби в ночи приїхати до міста. Коний напувати водили всї базаряни на Дон. Туди-ж на Дон ранками ходили по воду, під сторожою одного надзирателя і арештанти з тюрми. Воду носили они в великих цебриках на дручках, по двох на один цебер.

Одного торгового дня, лише що Дмитро напоїв коня і повернув ся від води, підійшли до ріки арештанти і один з них, пізнавши Дмитра, поздоровив ся з ним. То був знаний у нас в слободї конокрад Поливяний, з котрим він познакомив ся в тюрмі, як з земляком і одним з вічних арештантів.

Поливяний обернув ся до Дмитра з просьбою переказати черницї Дунцї Шутївній, щоби она на другу пятницю передала єму в тюрму штани і сорочку, бо того дня єго випустять на волю.

— Ти-ж брате, гляди! — просив Поливяний, поспішаючи на крик надзирателя з цебром в парі з другим арештантом. — Могорич мій!

Дмитро знав звідкись дім Шутївної і коли они з вітцем, повертаючи з міста, минули слобідску торговицю і переїхали вже до кузнї, віскочив він з воза і сказавши вітцеви, що єму треба до одного чоловіка, пішов прямо через огороди.

Шутївну він застав як раз, коли она хотїла іти спати. Она дуже була рада єму і вислухавши, що Поливяний переказував, запросила єго до хати, хотїла поставити самовар та задумувала подати єму перекуску до стоячої на столї у фляшцї горівки. Дмитрови пригадалась майже та сама обстава хати у нїмої і такі самі угощеня у неї. Не вважаючи на то, що студений осїнний вітер порядно продув єго через вношений старий кожух і стару свиту і він з приємностию випив би горівки і чаю, він підняв ся з лавки і рішучо випросивши ся від всего, хотїв вже іти, коли нагле коло хати почув ся тупіт і зараз за тим стукіт в двері та голос, щоби отворили.

Шутївна в одній хвили загасила лямпу, наполохала ся і зашептала до Дмитра:

— Ой, Боже-ж мій! Се-ж обхід, та ще й сам Юхим Василевич! Як я вийду відчиняти сїнешні двері, так ти лїзь швидче на горище, а відтак і вискочиш на город.

Зараз за тим она на новий стук відозвала ся немов з просоня?

— Хто се там? От зараз, дайте хоч озути ся!

Підождавши, помимо погрози виломити двері, заки Дмитро, що став на якусь бочку, не вилїз на горище, Дунька відсунула засув і впустила обхід, на чолї котрого був сам Юхим Василевич, наш волостний старшина.

Одним з богатьох дивацтв Юхима Василевича була єго ненависть до забав молодежи, до „вулиці“ і „досьвідків“. Кажуть, що колись, коли він був ще молодший, але вже жонатий, побили на одній „вулици“ і може бути, що від тої пори зродила ся в нїм та ворожда до всього молодого, що було на слободї.

Коли єго поставили ще перший раз старшиною, він зараз під покривкою осторожности від пожарів, почав переслїдувати молодїж, ловити на улици і садджати до арешту, не вважаючи нї на пол, нї на вік, доки покійний наш ісправник не здержав єго лишньої ревности.

(Дальше буде)

Надіслане.

За редакцию відповідає: Адам Креховецкий

„SERVUS“ есть то **ГАВЗЕНА** знамените **вівсяне какао**

найліпше і найдешевше средство поживи, бо картон з 33 кусниками, з котрих кождий на велику склянку какао вистарчить, коштує **70 кр.**, отже **2½ кр. склянка.**

Ґенеральний заступник для Австро-Угорщини **Л. Кестлін** в Бреґенциї. 93

Артистичне заведенє ритовниче **А. Ціґмана**, Львів, Сикстуска 24, виконує як найдешевше: стампілії металеві і кавчукові, моноґрами, герби, марки печаткові, штанці, кліши і циреляциї як найдокладнійше і точно в означенім часї. 97

Печене тїст сьвяточних

вийшло з друку

в язиці рускім

і обнимає:

Знамениті струцлї на маслї, парені, пістні, **смачні булки дорівнуючі бабам** і т. п.

Пляцок дактилевий, крухий, чоколядовий, **незрівнаний оріховий.** Нуґат і т. п. Мазурки бакалїеві, макаронікові, марципанові, лїнцкий торт і т. п. Торт прованский, хлїбний, іспаньский, **знаменитий сирний** і т. п.

Всїлякі тїста до кави, чаю і чоколяди.

Знамениті приписи на медівники і т. п.

Цїна 70 кр.

По присланю переказом почтовим 76 кр. доконує посилку franco

Народна Друкарня Ст. МАНЄЦКОГО

Львів, Готель Жоржа. 102

Апарати фотографічні

Прибори для фотографів так фахових як аматорів

Репродукциї найкрасших образів і діл штуки, рами, листви до рам, і т. п. предмети продає найдешевше найбільший фабричний склад апаратів і приборів фотографічних.

Львів, **ЛЮДВИК ФАЙҐЛЬ** Пасаж Гавсмана 8.

С. Кельсен у Відни

поручає:

Кльосети з перепливом води і без того. — Рури кльосетові. — Каналові насади з патентовим замкненєм. — Збірники на воду. — Комплєтні уряджения купелеві. — Вентілятори. — Прибори до водотягів, як також рури ляні і ковані. — Помпи, фонтани і всякі арматури.

Заступники для Галичини і Буковини

ГЕРМАН ГАМЕЛЬ у Львові Пасаж Гавсмана ч. 8

На жадане висилає ся катальоґи.

З друкарні В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера.